

भारतीय पृथिव विज्ञान मंत्रालय, भारतीय हवामान शास्त्र विभाग आणि
डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठ, दापोली सहयोगीत
ग्रामिण कृषि मौसम सेवा प्रकल्प
उद्यानविद्या महाविद्यालय, मुळदे ता. कुडाळ, जि. सिंधुदुर्ग
हवामान पूर्वानुमान कृषि सल्ला पत्रक - सिंधुदुर्ग
कालावधी (दिनांक ३०.०९.२०२० ते ०४.१०.२०२०)

अंक ७७/२०२०							दिनांक २९.०९.२०२०		कालावधी ५ दिवस									
मागील आठवड्यातील हवामान घटकांची प्रत्यक्ष नोंद (२२/०९/२०२० ते २८/०९/२०२० पर्यंत)									पुढील पाच दिवसांचे हवामान घटकांचे पूर्वानुमान (वैधता ३०/०९/२०२० ते ०४/१०/२०२० पर्यंत)									
२२/०९	२३/०९	२४/०९	२५/०९	२६/०९	२७/०९	२८/०९	दिनांक		३०/०९	०१/१०	०२/१०	०३/१०	०४/१०					
१६.८	६१.२	९.९	११.६	४०.८	४.७	१०.३	पाऊस (मि. मी)		३	०	०	०	०					
२७.०	२९.०	३१.०	३१.०	२९.०	२९.०	३२.०	कमाल तापमान (अं. से)		३२	३१	३१	३१	३१					
२३.५	२३.५	२४.०	२४.५	२४.०	२४.०	२२.०	किमान तापमान (अं. से)		२३	२३	२२	२२	२२					
ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	सकाळ		३	६	८	५	७					
ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	दुपार											
९८	९६	९३	९८	९८	९३	९३	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता(%)		९४	९४	९१	९१	९१					
९८	७८	७४	९२	८५	७६	७१	दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)		६९	६७	६८	६१	६१					
०.२	०.२	०.५	०.८	०.०	०.१	०.१	वा-याचा वेग (कि.मी/तास)		४	५	६	४	४					
स्थिर	स्थिर	स्थिर	स्थिर	स्थिर	स्थिर	स्थिर	सकाळ											
स्थिर	पश्चिमोत्तर/ नैऋत्य कडे	पश्चिमोत्तर/ नैऋत्य कडे	स्थिर	स्थिर	पश्चिमोत्तर/ नैऋत्य कडे	स्थिर	दुपार		पूर्वोत्तर/ इशान्ये कडे	आग्नेय कडे	पूर्व कडे	पूर्व कडे	आग्नेय कडे					
मागील वर्षातील (२०१९) पर्जन्य (मि. मी)			४५९१.०				१/०१/२०२० पासूनचे पर्जन्य (मि. मी)		४४९१.४		१/०६/२०२० पासूनचे पर्जन्य (मि. मी)		४४८८.२		मागील आठवड्यातील पर्जन्य (मि.मी)		३०७.१	

पुढील ५ दिवसांच्या हवामानाची सामान्य स्थिती व इशारा:

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यामध्ये पुढील पाच दिवसांमध्ये दिनांक ३० सप्टेंबर ते ०४ ऑक्टोबर, २०२० या कालावधी दरम्यान फक्त दिनांक ३० सप्टेंबर रोजी तुरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पाऊसाची शक्यता आहे. त्याचबरोबर तापमानात काही अंशी वाढ होऊन हवामान आर्द्र व मुख्यत्वे ढगाळ राहण्याची शक्यता आहे. असा अंदाज प्रादेशिक हवामानशास्त्र केंद्र, मुंबई यांच्या कडून वर्तविण्यात आला आहे.

इशारा: सिंधुदुर्ग जिल्ह्यामध्ये पुढील पाच दिवसासाठी प्रादेशिक हवामानशास्त्र केंद्र, मुंबई यांच्या कडून पर्जन्यासंबंधी कोणताही इशारा देण्यात आलेला नाही.

हवामान अंदाजावर आधारित कृषि सल्ला

पिकाचे नाव	पिकाची अवस्था	कृषि सल्ला
भात	हळव्या जाती:- कापणी निम गरव्या व गरव्या जाती:- फुलोरा ते दाणे भरणे	गेल्या आठवड्यामध्ये मध्यम ते मुसळधार स्वरूपाचा पाऊस होता तसेच पुढील पाच दिवसांमध्ये हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. पुढील ५ दिवसांमध्ये अत्यंत हलक्या पाऊसाची शक्यता लक्षात घेता कापणीस तयार झालेल्या हळव्या भात जातीची कापणी सुरु करावी. हळव्या भात जाती काढणीयोग्य झाल्या असल्यास कापणी पूर्वी ८ ते १० दिवस खाचरातील पाणी काढून देण्याची व्यवस्था करण्यात यावी. काही ठिकाणी हळव्या भाताच्या जाती कापणीसाठी तयार झालेल्या आहेत. ज्या ठिकाणी भात पिक काढणीस तयार झाले असेल त्याठिकाणचे भात सकाळ ते दुपार या वेळेत जमिनीलगत कापून १ ते २ दिवस उन्हात चांगले वाळवून घ्यावे व नंतर शेडमध्ये साठवणुक करून त्याची झोडपणी करावी. ऊन नसेल तर वाळविण्यासाठी पर्यायी व्यवस्था करावी. भात कापणीसाठी विद्यापीठाने विकसीत केलेल्या वैभव विळ्याचा वापर करावा जेणेकरून भात जमिनीलगत कापले जाईल. जिल्ह्यामध्ये काही ठिकाणी हळव्या भात जाती काढणीसाठी तयार झालेल्या आहेत भात पिकाची कापणी करून मळणी करणे लगेच शक्य नसल्यास पेंढ्या झाकून ठेवाव्यात. कापणी करण्याच्या ८ दिवस अगोदर भातावर कोणतेही किटकनाशक/बुरशीनाशक फवारू नये वा धुळणी करू नये. जिल्ह्यामध्ये निम गरव्या व गरव्या जाती फुलोरा ते दाणे भरण्याच्या अवस्थेत आहेत. अशा ठिकाणी पाण्याची पातळी ५ ते १० से.मी. राखावी. जिल्ह्यामध्ये काही ठिकाणी गरव्या भात जाती फुलोरा अवस्थेत आहेत अशा ठिकाणी पीकास नत्र खताची तिसरी मात्रा (435 ग्रॅम युरीया प्रति गुंठा क्षेत्र) पीक फुलोरा अवस्थेत असताना पाऊसाचा अंदाज बघून दयावी.
नागली	पोटरी	ढगाळ वातावरण व अधुन मधुन पडणा-या पाऊसामुळे नागलीवर करपा रोगाचा प्रादुर्भाव आढळून आल्यास आवश्यकतेनुसार नियंत्रणासाठी ट्रायसायक्लॅझोल 75 टक्के पा. मि. भुकटी 10 ग्रॅम किंवा आयसोप्रोथिऑलेन 40 टक्के प्रवाही 10 मि.ली. प्रती 10 ली पाण्यातून संपूर्ण पीकावर फवारावे.
भुईमुग	फुलोरा ते आरा अवस्था	भुईमुग पिक काही ठिकाणी फुलोरा अवस्थेत असून हळव्या जाती आरा अवस्थेत आहेत. तरी भुईमुगाच्या पिकावरून रिकामे पिंप फिरवल्याने जमिनीत घुसणा-या आ-यांची परिणामतः शेंगांची संख्या वाढल्याने भुईमुगाचे उत्पन्न वाढते. काही ठिकाणी भुईमुग पीक आरे बाहेर येण्याच्या अवस्थेत आहे. त्याची योग्य ती काळजी घ्यावी. पीकावर मावा किडीचा प्रादुर्भाव आढळून आल्यास त्याच्या नियंत्रणासाठी डायमिथोएट हे किटकनाशक 10 मिली प्रती 10 ली. पाणी या प्रमाणत मिसळून फवारणी करावी. भुईमुगावर टिक्का रोगाचा प्रादुर्भाव आढळून आल्यास नियंत्रणासाठी कार्बेन्डॅझिम 10 ग्रॅम किंवा डायथेन एम-45 20 ग्रॅम प्रती 10 ली पाण्यातून फवारावे.
आंबा	नवीन पालवी	पॅक्लोब्युट्राझॉल (कल्टार) दिलेल्या झाडांचे बंधे व त्याभोवतालचा भाग बेणणी करून अथवा ग्रामोक्झोन हे तणनाशक फवारून तणविरहित ठेवावेत. आंब्यामध्ये नवीन पालवी आली असल्यास त्या पालवीचे तुडतुडे, शंडा पोखरणारी अळी, पाने पोखरणारी अळी आणि मिजमाशीपासून

		<p>अवश्यकतेनुसार संरक्षण करावे. त्यासाठी 25 टक्के प्रवाही डायमिथोएट 12 मिली किंवा 36 टक्के प्रवाही मानोक्रोटोफॉस 11 मिली प्रति 10 लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघडीप पाहून फवारणी करावी.</p> <p>नविन लागवड केलेल्या आंबा कलमांवर करपा रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास नियंत्रणासाठी नविन येणा-या पालवीवर आवश्यकतेनुसार प्रोपीनेब ०.२% (२० ग्रॅम/१० लि. पाणी) किंवा थायफिनेट मिथील ०.१% (१० ग्रॅम/१० लि. पाणी) किंवा कार्बनडॅन्डिम ०.१% (१० ग्रॅम/१० लि. पाणी) यापैकी एका बुरशीनाशकाची आवश्यकतेनुसार फवारणी करावी.</p> <p>आंब्यावरील फांदेमर रोगाच्या नियंत्रणासाठी कॉपर ऑक्सीक्लोराइड 0.3 टक्के (30 ग्रॅम/10 ली पाणी) किंवा 0.1 टक्के बोर्डो मिश्रण यापैकी एका बुरशीनाशकाची पावसाची उघडीप पाहून फवारणी करावी. फांदेमर रोगाने मोठ्या फांद्यांमधून डिंक येत असल्यास रोगग्रस्त साल तासून त्याठिकाणी बोर्डो मिश्रणाची पेस्ट किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइडची पेस्ट लावावी.</p> <p>आंब्यामध्ये रोगट व सुकलेल्या फांद्या, बांडगुळे कापून घ्यावीत व त्या ठिकाणी 1 टक्का बोर्डो मिश्रण लावावे.</p> <p>फवारणीच्यावेळी किटकनाशक/बुरशीनाशक द्रावणामध्ये स्टीकर सारखा चिकट पदार्थ 1 मिली/1 लि. पाणी याप्रमाणात मिसळावा.</p>
काजू	-	<p>मोठ्या काजू बागेमध्ये वाढलेले झाडे झुडपे व तण काढून बागेची स्वच्छता करून घ्यावी.</p> <p>काजुवर खोडकिडा (रोठा) या किडिचा प्रादुर्भाव आढळून आल्यास १५ मि.मी. पटाशिच्या सहाय्याने प्रादुर्भित साल काढून झाडातील रोठ्याला बाहेर काढून मारून टाकावे व तो भाग ५% प्रवाही फिप्रोनील २ मी. लि. प्रति १ लिटर पाण्यामध्ये मिसळून चांगला भिजवावा.</p> <p>काजुमध्ये काढणीनंतर जुन्या व रोगट फांद्या कापून त्या ठिकाणी १% बोर्डोमिश्रण लावावे.</p> <p>काजुवरील फांदेमर रोगाच्या नियंत्रणासाठी फांद्या कट करून त्यावर 1 टक्का बोर्डोपेस्ट लावावी. पाऊस संपल्यानंतर १ टक्का बोर्डो मिश्रणाची फवारणी संपुर्ण बागेत करावी.</p> <p>अति ओलाव्यामुळे काजू पिकावर अचानक पानगळ/पानकुज आणि फांद्या वाळण्याची समस्या निर्माण झाली आहे.</p> <p>रोगग्रस्त बागेतील रोगामुळे गळून पडलेली पाने बागेपासून दूर अंतरावर खोल खड्ड्यात गाडून टाकावीत. त्याचबरोबर रोगाने बाधित झालेल्या फांद्या कापून काढल्यात व त्यावर त्वरीत बोर्डोपेस्टचा लेप द्यावा.</p> <p>पानगळ/पानकुज रोग नियंत्रणासाठी मेटॅलॅक्झील ८%+ मॅन्कोझेब ६४% हे बुरशीनाशक १० लिटर पाण्यात २० ग्रॅम या प्रमाणात मिसळून फवारणी करावी.</p>
नारळ	फळ विकास	विद्यापीठाने शिफारस केल्याप्रमाणे नारळाला खताचा दुसरा हप्ता 750 ग्रॅम युरीया व 660 ग्रॅम म्युरेट ऑफ पोटॅश प्रती माड याप्रमाणात द्यावा. खते द्यावयाच्यावेळी जमिनीत पुरेसा आलावा असेल याची खात्री करावी.
सुपारी	फळ विकास	सुपारीवरील फळगळ या रोगाच्या नियंत्रणासाठी बागेमध्ये 1 टक्का बोर्डोमिश्रणाची फवारणी करावी.
भाजीपाला	फळ धारणा	नवीन वेलींचे पाने खाणारी अळी, मावा इ. कीडींपासून संरक्षण करावे. वेलींचे पाने खाणारी अळी, मावा इ. कीडींपासून संरक्षण करण्यासाठी मॅलॅथिऑन २ मि.ली. किंवा डायमिथोएट १.५ मि.ली. प्रती लीटर पाण्यात मिसळून १०-१५ दिवसांच्या अंतराने फवारणी करावी.
दुभती जनावरे, शेळ्या	-	जनावरांना पिण्यासाठी स्वच्छ कोमत पाणी व उपलब्ध असल्यास खाण्यासाठी हिरव्या ओल्या चा-याची व्यवस्था करावी. <p>पशुवैद्यकांच्या मार्गदर्शनाखाली शेळ्यांना पी.पी.आर (माथा) रोग प्रतिबंधक लसीकरण करून घ्यावे. लसीकरणानंतर उत्तम रोगप्रतिकारक शक्ती निर्माण होण्यासाठी चांगला आहार द्यावा.</p>
क्वकूट - पालन	-	कॉबड्यांना तसेच पिल्लांना पिण्यासाठी स्वच्छ व थंड पाण्याचा पुरवठा करावा.

सदर कृषि सल्ला पत्रिका ही डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठाच्या, प्रादेशीक फळ संशोधन केंद्र, वेंगुर्ले व उद्यानविद्या महाविद्यालय, मुळदे येथील "ग्रामीण कृषि मौसम सेवा" योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशी वरून तयार करून प्रकाशित करण्यात आली.

डॉ. प्रदिप चं. हळदवणेकर
सहयोगी अधिष्ठाता तथा नोडल ऑफिसर
कृषी हवामानशास्त्रीय क्षेत्र एकक
ग्रामिण कृषि मौसम सेवा
उद्यानविद्या महाविद्यालय, मुळदे
०२३६२-२४४२३१

डॉ. यशवंत चं. मूठाळ
तांत्रिक अधिकारी
कृषी हवामानशास्त्रीय क्षेत्र एकक
ग्रामिण कृषि मौसम सेवा
उद्यानविद्या महाविद्यालय, मुळदे
०२३६२-२४४२३१